

रोल नं.

--	--	--	--	--	--	--

Roll No.

परीक्षार्थी कोड को उत्तर-पुस्तिका के मुख-पृष्ठ पर अवश्य लिखें ।

Candidates must write the Code on the title page of the answer-book.

- कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 4 हैं ।
- प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिए गए कोड नम्बर को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख-पृष्ठ पर लिखें ।
- कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में 10 प्रश्न हैं ।
- कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें ।
- इस प्रश्न-पत्र को पढ़ने के लिए 15 मिनट का समय दिया गया है । प्रश्न-पत्र का वितरण पूर्वाह्न में 10.15 बजे किया जाएगा । 10.15 बजे से 10.30 बजे तक छात्र केवल प्रश्न-पत्र को पढ़ेंगे और इस अवधि के दौरान वे उत्तर-पुस्तिका पर कोई उत्तर नहीं लिखेंगे ।
- Please check that this question paper contains 4 printed pages.
- Code number given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that this question paper contains 10 questions.
- **Please write down the Serial Number of the question before attempting it.**
- 15 minutes time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10.15 a.m. From 10.15 a.m. to 10.30 a.m., the students will read the question paper only and will not write any answer on the answer-book during this period.

नेपाली

NEPALI

निर्धारित समय : 3 घण्टे

अधिकतम अंक : 100

Time allowed : 3 hours

Maximum Marks : 100

1. (क) छन्दको ज्ञानभन्दा पहिले लघु र गुरुको ज्ञान हुन किन जरूरी छ ? 2
  - (ख) अनुष्टुप छन्द प्रयोग गर्नु पर्दा कुन कुन नियमलाई ध्यान दिनुपर्छ ? 3
  - (ग) तल दिइएका पदयोग र पद-वियोग शब्दहरू छुट्याएर लेख्नुहोस् : 3
उसलाई चाहि, नमत्रुहोला, घुम्नुबाहेक, उ पछाडि आउँछ, आफ्नो पछाडि, हिजोआज, वसेकी छ, थोरैजसो ।
  - (घ) (i) भाषामा उखान तुक्का र वाग्धाराको प्रयोग गर्नाले भाषाको महत्व कसरी बढ्छ ? 2
(ii) कुनै दुइ उखान लेखेर त्यसलाई वाक्यमा पनि प्रयोग गर्नुहोस् । 2
  2. आफ्नो मातृभाषा नेपालीको महत्वलाई लिएर केही सुझावहरू प्रस्तुत गर्दै यसको शिक्षा आर्जनमा वढी ध्यान दिने आग्रह गरेर आफ्नो साथीलाई एउटा पत्र लेख्नुहोस् । 5
  3. तलका कुनै एक विषयमाथि 250 शब्दसम्मको निबन्ध रचना गर्नुहोस् : 10
  - (क) हाम्रो चाड त्यौहार र सयपत्री फूल
  - (ख) समाचार माध्यमका साधनहरू अनि यसको महत्व
  4. (क) “मैले विचार गरेँ — पीपाको हवत्दार मनुष्यको रूपमा, पाल उभ्याउने, किल्ला ठोक्ने, दाउरा काट्ने, पानी बोक्ने मशीन मात्र रहेनछ । त्यसमा आत्मगौरव पनि रहेछ ।”
  - (i) यहाँ पीपा भन्नाले कसलाई बुझिन्छ ? उनीहरूको काम के हो ? 3
  - (ii) ‘त्यसमा आत्मगौरव रहेछ’ भनेर कसलाई भनिएको हो ? 1
  - (iii) लेखकले उ भित्र कसरी आत्मगौरव पाए ? 2
  - (iv) यी पंक्ति भएको पाठ र लेखकको नाम लेख्नुहोस् । 1
  - (ख) ‘सानी बज्यैको हर्षको सीमा रहेन । निमन्त्रित व्यक्ति हरूमा विमल र उनकी दुलही पनि आएका थिए ।’
  - (i) सानी बज्यैलाई हर्ष हुनुको कारण के हो ? त्यहाँ विमल र उनकी दुलहीलाई किन निमन्त्रण गरेका थिए ? 3
  - (ii) उपर्युक्त गद्यांशको लेखक को हुन् ? यो कुन पाठबाट निकालिएको हो ? 1
  - (ग) सप्रसंग व्याख्या गर्नुहोस् : 4
- “दया प्रकृतिमा हुँछो हो त तपाईं दया पाउनुहुन्थ्यो, बा पाउनुहुन्थ्यो, म पनि त पाउँदी हुँ ।”

5. (क) सपनालाई वितेका दिनसँग कसरी तुलना गर्न सकिन्छ ? 2 $\frac{1}{2}$
वितेको दिनभन्दा सपनाको किन वढी महत्व छ ? 2 $\frac{1}{2}$
- (ख) देवकोटालाई अभागी जिनियस किन भनियो ? 5
6. (क) “ऋतु हुन अरू पाँचोटा, वसन्त ऋतु-राज हो ।
लोक गौरवले भर्नु यसैको मुख्य काज हो ॥”
कविको यस भनाइलाई प्रष्ट पादैँ वसन्त ऋतुको बारेमा वर्णन गर्नुस् । 6
- (ख) सप्रसंग व्याख्या गर्नुस् : 4
गरमीको कड़ा मुस्तो सल्कायेर सबैतिर ।
भसक्कै पार्न आँट्यो कि विधिले सृष्टि सुन्दर ।
- अथवा**
- माथिबाट झरे सारा पुराना पात बर्बरी ।
शक्ति गुन्य निरुद्योगी भाग्यका भक्त झैं गरी ॥
7. (क) (i) नाटकको भाषा सम्बन्धी विभिन्न विद्वानहरूले दिएका मतहरू के के छन् ? 3
(ii) शैलीको आधारमा नाटकलाई कति भागमा बाँड्न सकिन्छ ? ती के के हुन् ? 2
- (ख) (i) भुनेलाई के रोग लागेको थियो ? 1
(ii) उनको रोग खुट्याउन वैद्यलाई किन गाह्रो भइरहेको थियो ? 2
(iii) उनी जाती हुन नसक्नुको कारण के थियो ? 2
8. (क) जसेलाई साहेबले के सजाय सुनाएको थियो ? जसेको सजाय सुनेर कमानवासीको प्रतिक्रिया कस्तो थियो ? 5
- (ख) मालिनीलाई मेकी कमान वस्न किन मन परेन ? उसले जसेसित भागेर जाने अठोट किन गरी ? 5
9. (क) बालकृष्ण समको जन्म कहाँ अनि कहिले भएको थियो ? 2
- (ख) उनले साहित्यको कुन कुन विधामा कलम चलाएका थिए ? 2
- (ग) साहित्यको अतिरिक्त अन्य कुन कुन क्षेत्रमा उनी सिपालु थिए ? 2
- (घ) उनका कुनै चार अमर कृतिहरूको नाम लेख्नुस् । 2

10. (क) नेपाली भाषा राष्ट्रभाषा वा साझा भाषा कसरी भएको छ ? 5

(ख) कथा र उपन्यासमा के भिन्नता छ ? नेपालीमा लेखिएको पहिलो मौलिक उपन्यास कुन हो ? 5